

Sygn. akt VIII U 1625/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017 r. w Gliwicach

sprawy R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o składki

na skutek odwołania R. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 sierpnia 2017 r. **nr** RWA (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 1625/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz art. 104 i 107 k.p.a., ustalił wysokość zaległych składek:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2006r. do lutego 2014r. w łącznej kwocie 50.940,99 zł wraz z odsetkami w kwocie 36.896,00 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2006r. do lutego 2014r. w łącznej w kwocie 21.046,35 zł wraz z odsetkami w kwocie 15.012,00 zł,
- składki na Fundusz Pracy za okres od czerwca 2006r. do lutego 2014r. w łącznej w kwocie 4.315,45 zł wraz z odsetkami w kwocie 3.092,00 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że płatnik składek R. W. był zobowiązany do opłacania comiesięcznych składek na poszczególne ubezpieczenia oraz, że od składek nieuiszczonych w terminie naliczane są odsetki za zwłokę.

W załączniku do tej decyzji organ rentowy zamieścił szczegółowe zestawienie należnych i nieopłaconych składek z rozbiorem na poszczególne fundusze i miesiące za które miały być opłacone, jak również z uwzględnieniem należności głównej i należnych odsetek.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł R. W. wskazując, że ustalona przez ZUS wysokość zaległości jest niezgodna z rzeczywistym stanem rzeczy. Powołując się na treść art. 24 wyżej powołanej ustawy systemowej podniósł zarzut przedawnienia zarówno w zakresie 10-cioletniego okresu przedawnienia najstarszych zaległości, jak i 5-cioletniego okresu przedawnienia pozostałych należności. Nie zgodził się również z przyjętym przez ZUS stanowiskiem, iż pismo z 7 sierpnia 2013r. zawiadamiające go o wszczęciu postępowania w zakresie ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, było pierwszą czynnością zmierzającą do wyegzekwowania spornej należności, a tym samym, że doprowadziło ono do zawieszenia terminu przedawnienia w niniejszej sprawie. W ocenie odwołującego czynnością taką było dopiero przysłanie mu zawiadomienia z dnia 6 marca 2017r., o wszczęciu postępowania określającego zadłużenie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swe dotychczasowe stanowisko. ZUS wskazał, że decyzję wydał w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.

z 2016r., poz. 963, ze zm.). Dalej ZUS wskazał, że obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym obowiązuje osoby prowadzące działalność gospodarczą od momentu jej rozpoczęcia do zaprzestania. Organ rentowy podkreślił ponadto, że na skutek postępowania prowadzonego w zakresie obowiązku podlegania przez odwołującego obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, a następnie postępowania sądowego, nie doszło do upływu przedawnienia spornych należności.

Sąd ustalił co następuje:

R. W. R. W. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nr (...) w okresie od 1 kwietnia 1998r. do 20 lutego 2014r. oraz na podstawie wpisu nr II/838/98 w okresie od 3 września 1998r. do 30 marca 2001r. Z tytułu prowadzonych działalności gospodarczych dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych począwszy od dnia 1 stycznia 1999r. Równocześnie przed dniem 20 lutego 2014r., kiedy to działalność została zlikwidowana, nie zgłaszał jej zawieszenia ani likwidacji.

W dniu 15 stycznia 2013r. ZUS oddział w Z. wszczął postępowanie w zakresie ustalenia okresów obowiązkowego podlegania przez odwołującego ubezpieczeniom społecznym, z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Pismem

z 7 sierpnia 2013r. organ rentowy poinformował odwołującego o wszczęciu powyższego postępowania. W aktach ZUS brak jednak potwierdzenia doręczenia tego pisma odwołującemu. Następnie pismem z 31 grudnia 2013r. (...) Oddział w Z. poinformował R. W. o zakończeniu powyższego postępowania wyjaśniającego oraz o jego wynikach. Pismo to zostało ubezpieczonemu doręczone w dniu 9 stycznia 2014r.

Na podstawie ustaleń powyższego postępowania wyjaśniającego, decyzją z 25 kwietnia 2014r. organ rentowy stwierdził, że w okresie od 1 stycznia 1999r. do 30 listopada 1999r., od 1 stycznia 2000r. do 29 lutego 2000r. i od 1 grudnia 2012r. do 20 lutego 2014r. R. W. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Nadto kolejną decyzją z tej samej daty stwierdzono, że płatnik składek był zobowiązany do opłacania składek na Fundusz Pracy za okres obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, tj. od 1 stycznia 1999r. do 30 listopada 1999r., od 1 stycznia 2000r. do 29 lutego 2000r. i od 1 grudnia 2012r. do 20 lutego 2014r. Odwołania od obu tych decyzji zostały oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 9 października 2014r. w sprawie VIII U 1377/14, natomiast wyrokiem z 9 listopada 2015r., w sprawie III AUa 34/15

Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację ubezpieczonego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego. Od grudnia 2002r. odwołujący jako płatnik składek zaprzestał ich opłacania.

W dniu 3 sierpnia 2017r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję ustalając dla ubezpieczonego wysokość zaległych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2006r. do lutego 2014r., ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2006r. do lutego 2014r., i Fundusz Pracy za okres od czerwca 2006r. do lutego 2014r., wraz z odsetkami. Jako załącznik do tej decyzji organ rentowy dołączył również wykaz należności na poszczególne fundusze, za konkretne miesiące z rozbiorem na należność główną i odsetki.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, oraz wyliczeń ZUS stanowiących załącznik do zaskarżonej decyzji. Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych.

Zebrane dowody Sąd uznał za wystarczające i mogące być podstawą ustaleń faktycznych oraz rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie odwołujący nie kwestionował samego obowiązku opłacania składek ani okresów za jakie zostały wymierzone, a jedynie powołał się na upływ terminu ich przedawnienia.

Nie jest kwestią sporną, że skarżący był płatnikiem składek. Sporne nie było również, że jako płatnik składek podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, bowiem kwestia ta została prawomocnie rozstrzygnięta w sprawie VIII U 1377/14.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r., poz. 1778, ze zm.) art. 36 ust. 1, art. 17 w związku z art. 46 , art. 47,48. Obowiązki płatnika, wynikają wprost z przepisów ustawy, nie ma zatem potrzeby nakładania na niego takiego obowiązku z drodze decyzji. Przepisy te mają charakter bezwzględnie obowiązujący.

Natomiast w przypadku nie wywiązania się przez płatnika składek ze swojego obowiązku, organ rentowy ma prawo do samodzielnego wydania stosownej decyzji ustalającej wysokość zaległych składek i wezwać do ich opłacenia a następnie do ściągnięcia ich w drodze egzekucji.

Podstawę prawną stanowi tu z art. 83 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności:

- 1) zgłaszania do ubezpieczeń społecznych;
- 2) przebiegu ubezpieczeń;
- 3) ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek;
- 3a) ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek;
- 4) ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Po myśli art. 23 ust. 1 ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.).

Z kolei zgodnie z art. 31 omawianej ustawy z dnia 13 października 1998r.

o systemie ubezpieczeń społecznych do należności z tytułu składek, w tym składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio m.in. art. 26 i art. 29 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa.

W myśl art. 26 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2005r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 odpowiedzialność ta obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka.

Mając na uwadze powyższe, nie budzi wątpliwości Sądu, że ZUS miał prawo wydać decyzję określającą wymiar zaległych składek, obciążając skarżącego również odsetkami.

Przede wszystkim jednak należy mieć na uwadze, że organ rentowy wykazał, iż określone w zaskarżonej decyzji kwoty zaległych składek, nie uległy przedawnieniu.

Instytucja przedawnienia składek została uregulowana w treści art. 24 ust 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r., poz. 1778 ze zm.).

Zgodnie z tym przepisem – w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2011r. – należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Przepis art. 24 ust. 4 został znowelizowany z dniem 1 stycznia 2012r. ustawą z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz. 1378) i zgodnie aktualnym brzmieniem tego przepisu, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Jeszcze przed powyższą nowelizacją – ustawą z dnia 28 kwietnia 2011r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 138, poz. 808) – wprowadzono do tego przepisu ust. 5f, zgodnie z którym, w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Zgodnie natomiast z art. 5 ust. 1 ostatnio powołanej ustawy, do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, nieopłaconych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. przed 20 lipca 2011r.), jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich dochodzenia, stosuje się art. 24 ust. 5f i 6 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Z kolei przywołana ustawa z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz.1378) wprowadzająca z dniem 1 stycznia 2012r. 5 letni termin przedawnienia składek, również zawiera przepisy przejściowe odnoszące się do składek nieprzedawnionych.

I tak zgodnie z art. 27 ust. 1 tej ustawy do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 41b ust. 1 ustawy wymienionej w art. 2 oraz w art. 24 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 11 (tj. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012r.

Zgodnie jednak z ust. 2, jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W myśl ust 3, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do:

- 1) nadpłaconych lub nienależnie opłaconych składek, o których mowa w art. 41b ust. 11 ustawy wymienionej w art. 2;
- 2) nienależnie opłaconych składek, o których mowa w art. 24 ust. 6g ustawy wymienionej w art. 11.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że zaskarżona przez odwołującego decyzja z dnia 3 sierpnia 2017r. dotyczy składek nieopłaconych za okres od czerwca 2006r. do lutego 2014r. Bieg terminu przedawnienia większej części tych składek niewątpliwie rozpoczął się przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 września 2011r. tj. przed 1 stycznia 2012r. i przed tą datą – biorąc pod uwagę obowiązujący wówczas 10 letni termin przedawnienia – nie doszło do przedawnienia składek. Najstarszy okres, którego dotyczy zaskarżona decyzja odnosi się bowiem do miesiąca czerwca 2006r., za który to miesiąc składki były wymagalne w lipcu 2006r. a zatem 10 letni okres przedawnienia składek za czerwiec 2006r. upłynąłby w lipcu 2016r. a termin przedawnienia składek za inne miesiące odpowiednio później. Tym samym do składek przypadających z rok 2006, korzystniejszy jest dla ubezpieczonego 10-cioletni okres przedawnienia.

Z kolei należności przypadające w okresie od roku 2012, gdzie obowiązuje 5-cioletni bieg terminu przedawnienia, ulegałyby sukcesywnemu przedawnieniu dopiero w kolejnych miesiącach roku 2017. Należy jednak mieć na uwadze, że przedmiotowa decyzją określająca kwoty tego zadłużenia, została wydana w dniu 3 sierpnia 2017r. i w tym samym miesiącu doręczona. Zatem należności przypadające za okres od lipca 2012 (wymagalne w sierpniu 2012r.) nie mogły ulec przedawnieniu, w związku z przerwaniem terminu przedawnienia, właśnie przez wydanie decyzji określającej sporne zadłużenie.

Natomiast w stosunku należności przypadających za okres od stycznia 2007r. do grudnia 2011r. niewątpliwie bardziej korzystnym jest 5-cioletni okres przedawnienia, który zaczął biec w dniu 1 stycznia 2012r. i zakończyłby swój bieg w dniu 22 stycznia 2017r. .

Do ubezpieczonego znajduje zatem zastosowanie cytowany wyżej art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 2011r.

Podobnie należności przypadające za okres od stycznia do czerwca 2012r. ulegałyby sukcesywnemu przedawnieniu przed wydaniem zaskarżonej decyzji. Należy jednak pamiętać, że 9 stycznia 2014r., ZUS doręczył ubezpieczonemu zawiadomienie

o zakończeniu postępowania w przedmiocie ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, w efekcie którego wydano następnie 25 kwietnia 2014r. decyzję określającą okresy w których on obowiązkowi temu podlegał.

Tym samym w ocenie Sądu z datą doręczenia tego pisma doszło do zawieszenia terminu przedawnienia, bowiem zgodnie z cytowanym powyżej art. 24 ust. 5f w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna, co w przedmiotowej sprawie miało miejsce w dniu wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w sprawie III AUa 34/15, tj. w dniu 9 listopada 2015r. Zatem okres przedawnienia liczony od stycznia 2012r. uległ zawieszeniu w okresie od 9 stycznia 2014r. do 9 listopada 2015r. Z kolei w okresie przedawnienia przedłużonym o powyższy okres zawieszenia jego biegu doszło w dniu 3 sierpnia 2017r. do wydania zaskarżonej decyzji, która ponownie przerwała bieg tego terminu.

Mając wszystkie powyższe rozważania na względzie należało uznać, że ZUS prawidłowo – na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – wydał w niniejszej sprawie decyzję ustalającą wysokość zaległych składek.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie oddalił.

(-) SSO Teresa Kalinka